

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS 2006

**"INFONIA" Információs Társadalomért, Információs Kultúráért
Közhasznú Alapítvány**

Székhely: 1111 Budapest, Múegyetem rakpart 9.
Adószám: 18241611-2-43
Közhasznúsági fokozat: közhasznú szervezet
Közhasznúsági végzés: 11.Pk60.853/2000/2

Budapest, 2007. május 09.

Tartalom

1. Számviteli beszámoló – egyszerűsített mérleg (ezer Ft-ban).....	3
2. EREDMÉNYLEVEZETÉS (ezer Ft).....	4
3. A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás.....	5
4. Kimutatás a költségvetési támogatás felhasználásáról.....	5
5. A vezető nyújtott juttatások összegeinek kimutatása.....	6
6. Célszerinti juttatások.....	6
7. A közhasznú tevékenység rövid tartalmi beszámolója.....	6
I. AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM ESZMÉJÉNEK NÉPSZERŰSÍTÉSE:.....	7
II. KUTATÁSOK.....	10
III. ÖSZTÖNDÍJAK.....	13
8. Egyebek:.....	13
A 2006/1. szám tartalma.....	14
A 2006/2. szám tartalma.....	17
2006/3. szám tartalma.....	22
A 2006/4. szám tartalma.....	25

1. Számviteli beszámoló – egyszerűsített mérleg (ezer Ft-ban)

					2006
Sorsz.	Tétel megnevezése	Előző év	Helyesbítés	Tárgyév	
a	b	c	d	e	
1	A. Befektetett eszközök (2-4. sorok)	748	0	3 530	
2	I. IMMATERIÁLIS JAVAK		0		
3	II. ÁRGYI ESZKÖZÖK	748		3 530	
4	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK				
5	B. Forgóeszközök (6-9. sorok)	58 844		83 652	
6	I. KÉSZLETEK	998		229	
7	II. KÖVETELÉSEK	6 276		59 380	
8	III. ÉRTÉKPAPÍROK			977	
9	IV. PÉNZESZKÖZÖK	51 570		23 067	
10	C AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	4		0	
11	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1+5. SOROK)	59 596	0	87 183	
12	C. Saját tőke (12-16. sorok)	41 093		65 839	
13	I. INDULÓ TŐKE	116		116	
14	II. TŐKEVÁLTOZÁS	38 917		40 977	
15	III. LEKÖTÖTT TARTALÉK				
16	IV. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK				
17	V. TÁRGYÉVI EREDMÉNY (KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGBŐL)	2 060		24 746	
18	VI. TÁRGYÉVI EREDM. (VÁLLKOZÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL)				
19	E. Céltartalékok				
20	F. Kötelezettségek (20-21. sorok)	16 798		19 420	
21	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK				
22	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK				
23	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	16 798		19 420	
24	G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	1 705		1 924	
25	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (11+1718+19)	59 596		87 183	

Budapest, 2007. május 09.

Dr. Nagy Ádám
Titkár

2. EREDMÉNYLEVEZETÉS (ezer Ft)

2007

Sorsz. a	Tétel megnevezése b	Előző év c	Helyesbítés d	Tárgyév e
1	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele (I.+II.)	100 265	0	168 307
2	1. Közhasznú célú működésre kapott támogatás	12 855		4 285
3	a) alapítótól			
4	b) központi költségvetéstől			4 250
5	c) helyi önkormányzattól			
6	d) egyéb	98		35
7	2. Pályázati úton elnyert támogatás	1 650		11 213
8	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	86 291		142 216
9	4. Tagdíjból származó bevétel			
10	5 Egyéb bevétel	1 119		10 593
11	B. Vállalkozási tevékenység bevétele			
12	C. Összes bevétel (A+B)	100 265	0	168 307
13	D. Közhasznú tevékenység ráfordításai	98 205	0	143 307
14	Anyagjellegű ráfordítások	77 320		121 340
15	Személy jellegű ráfordítások	19 789		19 732
16	Értécsökkenési leírás	960		2 106
17	Egyéb ráfordítások	136		360
18	Pénzügyi műveletek ráfordításai	0		23
19	Rendkívüli ráfordítások	0		0
20	E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0	0	0
21	Anyagjellegű ráfordítások			
22	Személy jellegű ráfordítások			
23	Értécsökkenési leírás			
24	Egyéb ráfordítások			
25	Pénzügyi műveletek ráfordításai			
26	Rendkívüli ráfordítások			
27	F. Összes ráfordítás (D+E)	98 205	0	143 561
28	G. Adózás előtti eredmény			
29	H. Adófizetési kötelezettség			
30	I. Tárgyévi vállalkozási eredmény (G-H)			
31	J. Tárgyévi közhasznú eredmény (A-D)	2 060	0	24 746

Budapest, 2007. május 09.

Dr. Nagy Ádám
Titkár

3. A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás

Megnevezés	Előző évi összeg (Ft)	Tárgyévi összeg (Ft)	Változás	
			%	Ft
Induló saját tőke	115 564	115 564		0
Tőkeváltozás összesen	38 917 052	40 976 667	38,79	2 059 615
Tőkeváltozás összegére ható tényezők:				
- előző évi eredmény	2 059 612	24 746 316	1,18	22 686 704
- szabad pénzeszköz befektetési portfóliójának eredménye	0	976 679	100,00	976 679
- tárgy évi beruházás				
- értékcsökkenés	960 392	2 105 647	2,68	1 145 255
- adott támogatás				
- közhasznú tevékenység eredménye	2 059 612	24 746 316	1,18	22 686 704
- egyéb közhasznú tevékenység tárgyévi eredménye (értékcsökkenés nélkül)				
- vállalkozási tevékenység tárgyévi eredménye				
Tárgy évi záró saját tőke (induló+tőkeváltozás)	41 092 228	65 838 547	4,32	24 746 319

4. Kimutatás a költségvetési támogatás felhasználásáról

Az INFONIA Alapítvány 2006-ban költségvetési támogatást kapott

Támogatást nyújtó megnevezése	Támogatás		Felhasználás célja	Felhasználás összege (Ft)			Elszámolás határideje
	Időpontja	Összege		Előző évi	Tárgyévi	Tárgyétvet követő	
NCA	2005.11.16	1 875 000	Működési	750 000			2006. év
NCA	2006.06.12	374 000	Működési		374 000		2006. év
NCA	2006.10.10	2 100 000	Működési		2 100 000		2006. év
MEC	2006.01.18	3 342 000	K+F és innováció Kutatása az információs társadalomban		3 342 000		2006. év
HEFOP	2006.06.26	26 696 363	Kismama Reintegrációs Centrum	0	5 030 690	21 665 673	2008. év
Nemzeti Hírközlési Hatóság	2006.04.04	3 000 000	információs társadalom folyóirat támogatás	0	3 000 000		2006. év
NJSZT	2006.01.24	1 250 000	információs társadalom folyóirat támogatás	0	1 250 000		2006. év

5. A vezető nyújtott juttatások összegeinek kimutatása.

Az INFONIA Alapítvány 2004-ben tisztségviselőknek az alábbi juttatást adta:

Ilyen kifizetés nem történt.

6. Célszerű juttatások

Juttatások megnevezése	Előző évi összeg (Ft)	Tárgyévi összeg (Ft)	Változás	
			%	Ft
Közhasznú tevékenység keretében nyújtott	19 074 000	17 150 000	-18,83	-1 924 000
- adóköteles pénzbéli támogatás	0	0	0	0
- adóköteles nem pénzbéli támogatás	0	0	0	0
- adómentes pénzbéli támogatás	19 074 000	17 150 000	-18,83	-1 924 000
- ösztöndíj	19 074 000	17 150 000	-18,83	-1 924 000
- adómentes természetbeni támogatás	0	0	0	0
Egyéb célszerű, de nem közhasznú tevékenység keretében nyújtott támogatás	0	0	0	0
- pénzbéli támogatás	0	0	0,00	0
- nem pénzbéli támogatás	0	0	0,00	0

7. A közhasznú tevékenység rövid tartalmi beszámolója

Az INFONIA Alapítvány egy éve- 2006

Az INFONIA az információs kultúra terjesztésére létrejött közhasznú alapítvány. Az INFONIA vagyona az a szellemi tőke, amely működése köré összpontosul. Intézményi háttérrel, kommunikációs közeget és megfelelő infrastruktúrát ad újfajta, kooperatív tudástermelő folyamatoknak, terepet új ötletek megjelenítésének és érlelésének, nagy nyilvánosságot a sorsdöntőnek érzett kérdéseknek. Az Alapítvány nyitott szellemi műhely. Szakmai és kutatási partnerek sorával tart folyamatos kapcsolatot, arra törekedve, hogy mind több fiatal, pályakezdő kutató és szakember találjon „könnyű utat” az együttműködés első lépéseinek megtételéhez – abban a reményben, hogy az érdeklődőből viszonylag gyorsan tudástermelő „szövetséges” válhat.

Az INFONIA a 2005-ben kezdett három feladatot gondozta 2006-ban is:

- I. Az információs társadalom eszméjének népszerűsítése.
- II. Információs Társadalom kutatások
- III. Ösztöndíjak információs társadalom kutatók számára

I. AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM ESZMÉJÉNEK NÉPSZERŰSÍTÉSE:

- az Információs Társadalom és az ebbe integrált Kutatási Jelentés címmel megjelenő negyedéves periodika gondozása.
- Az ITTK éves jelentéseinek (World Progress Report, Magyar Információs Társadalom Jelentés, E-közigazgatás Éves Jelentés) megjelentetése és terjesztése.
- A Könyvprogram folytatása.

INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM – Társadalomtudományi folyóirat

Alapítás éve: 2001.

Megjelenik: évente négy alkalommal.

Kiadja az INFONIA Alapítvány és a Gondolat Kiadó

2006-ban a folyóirat a 20. számához közelített, amely 2006-os négy számának színopszisa a mellékletben olvasható.

ÉVES JELENTÉSEK

Az ITTK 2005-től kezdődően tudományos profiljának részeként rendszeres éves jelentések elkészítése és kiadása mellett döntött. A 2004-es évről két ilyen hagyományteremtő jelentés készült el (nemzetközi trendek; magyar információs társadalom), a 2005-ös, miképp a 2006-os évről pedig már három ilyen anyag szólt. Ezek a jelentések rendszerint az egész év során folytatott folyamatos munka révén formálódnak, de végleges szöveges formájukat csak a következő év első hónapjaiban nyerik el, közvetlenül kiadásuk előtt.

Magyar Információs Társadalom Éves Jelentés 2006-ban második alkalommal készült el a Magyar információs társadalom éves jelentés, melynek legfőbb célja az volt, hogy az „információs társadalmi teljesítmény” megítélése körüli, sok esetben egymásnak is ellentmondó hazai kutatási eredményeket, véleményeket összegezze, ütköztesse, a legfontosabb trendeket kiemelje, értékelje, azokat nemzetközi kontextusba helyezze. Magyarországon az „információs társadalom” a politikai szcénának még mindig csak alacsony szintű stratégiai és tervezési darabja, így az átfogó, komplex és korszerű információs társadalom értelmezéshez képest eleve leszűkített résztémákkal van jelen. Ennek megfelelően éves jelentésünk nem lehetett normatív megközelítésű: nem azzal kapcsolatban fogalmaz meg állításokat, hogy milyennek kellene lennie a magyar információs társadalom fejlesztésének, hanem arról, hogy az, amit információs társadalom fejlesztés alatt értettünk, milyen arcát mutatta a 2006-os évben. A jelentés az alábbi főbb fejezetekben összegezte az információs társadalom teljesítményét:

- A magyar információs társadalom nemzetközi kontextusban
- Számok és összefüggések
- Szélessáv: a fejlődés motorja
- Hiányzó társadalmi igény, mélyülő digitális megosztottság
- Erőtlen stratégiák sűrűjében
- Esélyegyenlőség, fogyatékkal élők

- Nemzeti stratégiák, programok
- E-közigazgatás
- Legjobb gyakorlataink az évben

A világ előrehaladása az információs társadalom terén – World Progress Report

2006-ban második alkalommal jelent meg a világ információs társadalom technológiai trendjeivel foglalkozó World Progress Report (WPR). Az anyag az évet meghatározó folyamatokat az információs társadalmi technológiai trendek és a fejlettségi ranglisták témája köré csoportosította. A jelentés a világrégiók és országok fejlettségén kívül részletesen foglalkozott többek között a Google-jelenséggel, az új elektronikus biztonsági fenyegetésekkel, az internetes hangtovábbítás térnyerésével és a hozzáférés új technológiáinak térhódításával (a szélessávától a WiFi hálózatokig), mint az év kiemelt trendjeivel. A WPR a következő fejezetekre tagolta a témát:

- A jelentés célja, felépítése és munkamódszerei
- E-felkészültségi vizsgálatok: élenjáró és leszakadó országok
- Módszertani megfontolások
- Amit a számok mutatnak meg: az egyes listák eredményei
- Technológiai trendek az információs társadalomban
- Az év néhány számban és eseményben
- A Google éve
- Kártevők
- Web 2.0
- Hozzáférés
- Voice-over-Internet-Protocol (VoIP)
- Vezeték nélküli technológiák
- Összegzés
- Az év legfontosabb trendjei
- Várható trendek
- Üzenetek Magyarország számára – avagy a világ nem áll meg

E-közigazgatás Éves Jelentés

A 2006-ban első alkalommal elkészült E-közigazgatás éves jelentés célja, hogy értékelje, összegezze a közigazgatás modernizációjában kulcsszerepet játszó információs és kommunikációs technológiai eszközök által kiváltott társadalmi, gazdasági hatásokat, áttekintse az elmúlt egy év eredményeit, reflektáljon a hazai e-közigazgatás fejlődésének irányára, dinamikájára. A kiadvány két nagyobb tematikus blokkra oszlik. Vezető kutatóink hosszabb, áttekintő elemzés során bemutatják az e-közigazgatás terén az elmúlt egy évben elért legfontosabb eredményeket, trendeket, az Európai Unió ezirányú stratégiai elképzeléseit és teljesítményét, valamint a magyarországi eközigazgatás fejlődését. A további fejezetekben rövidebb, értékhozzáadott elemzések érintik az e-demokrácia, a hozzáférés témakörét, az outsourcing, a nyílt forráskódú szoftverek térhódítását, valamint a legjobb magyarországi gyakorlatokat. A jelentés az alábbi főbb fejezetekben összegezte az információs társadalom teljesítményét:

- Meghatározó trendek és új kihívások az e-közigazgatásban

- Az e-közigazgatás fejlődése Európában a számok tükrében
- Elektronikus közigazgatás Közép- és Kelet-Európában
- Új kihívások az európai e-közigazgatás fejlődésében az eEurope után
- Az Európai Unió e-közigazgatási törekvései
- Középpontban az állampolgár
- Az e-közigazgatás eredményei Magyarországon
- Az év hazai információs társadalmának jellemzői
- E-demokrácia
- Hozzáférés, fogyatékkal élők
- Outsourcing a közigazgatásban
- A „nyílt forrás” térnyerése az e-közigazgatási kezdeményezésekben
- Az elektronikus közszolgáltatások iránti lakossági, vállalkozói igények gazdasági és társadalmi hatásvizsgálata
- A „legjobb gyakorlatok” felértékelődése az e-közigazgatásban
- A fejlődés kérdőjelei

Könyvprogram

Az INFONIA Alapítvány ebben az évben is folytatta az információs társadalom tárgyú könyvek kiadását. A hazai szakkönyv piacon egyre több, külföldön klasszikusnak számító mű jelenik meg.

A Gondolat Kiadó az Infonia Alapítvánnyal közösen publikálta magyar nyelven Manuel Castells nagy sikerű könyvsorozatának (*Manuel Castells: A hálózati társadalom kialakulása*. Gondolat-Infonia) második kötetét.

Előkészületben:

- Nico Stehr: A modern társadalmak törekenysége
- Szavak és képek között: médiatörténelem, információtörténelem (Az Információtörténelem című sorozat 3. köteteként)
- Az információs társadalom korai magyar irodalma

II. KUTATÁSOK

A projekt megnevezése: IP hangszolgáltatás. A Skype-tól az IP Centrexig Az IP telefónia nemzetközi és hazai „U & A” jellegű feltáró vizsgálata

Időtartama: 2006. január – 2006. április

A kutatás rövid leírása: A kutatás az IP telefónia hazai és nemzetközi elemzését végezte el. A kutatás során elemeztük az IP telefónia felhasználóit, technikai lehetőségeit és gátjait, a piaci szereplőket és a fontosabb hazai és nemzetközi trendeket. Az elemzés három megközelítésben vizsgálta az IP telefóniát: ingyenes netes alkalmazások, IP-n keresztüli hangszolgáltatások, és az IP-n keresztüli VAS-ok.

A projekt megnevezése: eKormányzat-vonatkozású fejlesztések, dokumentumok folyamatos hazai és nemzetközi vizsgálata és az ezzel kapcsolatos szaktanácsadás

Időtartama: 2006. január – 2006. július

A kutatás rövid leírása: Kétheti rendszerességgel eKormányzat hírlevél-sorozat előállítás, amely tartalmát tekintve az alábbi területeket ölelte fel: magyar és európai uniós eKormányzat- és nyílt forráskód-vonatkozású fejlesztéseket tárgyaló hírek, tanulmányok, statisztikák figyelése, nyomon követése, összegzése. Ezen felül az eKormányzat tárgyban születő nemzetközi dokumentumok (szakmai ajánlások, elemzések, tanulmányok, riportok) egyedi annotációját is vállaltuk, valamint az EU eKormányzat-vonatkozású joganyagának adatbázisban való gondozását, frissítését. A hírlevelek elérhetők: <http://www.meh.hu/szervezet/hivatalok/ekk/hirlevel>

A projekt megnevezése: World Internet Project Gyorsjelentés

Időtartama: 2006. március – 2006. május

A kutatás rövid leírása: A World Internet Project 2005-ik évi gyorsjelentése.

A projekt megnevezése: Emergens Város Akció

Időtartama: 2006 március – (várható befejezés 2007 folyamán)

A kutatás rövid leírása: Az NKTH a Jedlik Ányos Program keretében támogatja az Emergens Város Akciót (EVA), amely a budapesti emergenciacutatásával és fejlesztésével foglalkozik. Az ITTK szerepe a fejlesztéssel kapcsolatos célcsoport elvárásainak feltárása a projekten belül.

A projekt megnevezése: Változásmenedzsment és tudásmenedzsment az IKT eszközök munkahelyi használatában

Időtartama: 2006. május – (várható befejezés 2007 folyamán)

A kutatás rövid leírása: A kutatás célja egy olyan bibliográfia összeállítása, majd egy olyan módszertan kifejlesztése, amelynek segítségével különböző vállalatoknál fel lehet mérni a munkatársak ICT eszközökkel kapcsolatos tudását és gyakorlatát.

A projekt megnevezése: Az outsourcing hazai közigazgatásban való elterjedését befolyásoló tényezők kutatása

Időtartama: 2006. július – 2006. december

A kutatás rövid leírása: A legjobb és legrosszabb közigazgatási kiszervezési megoldások hazai kutatása révén összegyűjtöttük azok a tapasztalatokat, amelyek hatékonyan segíthetik a közigazgatást az outsourcing tudatosabb, stratégiai szintű alkalmazásában.

A projekt megnevezése: A digitális rádiós műsorszórás helyzete és lehetőségei 2006-ban

Időtartama: 2006. augusztus – 2006. december

A kutatás rövid leírása: A kutatás során a digitális rádiózás technikai és társadalmi körülményeit térképeztük fel. A részletes műszaki elemzésben minden idevonatkozó szabvány és technikai körülmény leírásra került. A társadalmi elemzésben a (digitális) rádiózás jelenlegi hazai és nemzetközi szerepét elemeztük, megpróbálván előrevetíteni a várható trendeket és üzleti lehetőségeket.

A projekt megnevezése: Fókuszcsoportos kutatás a mobiltelefon jövőjéről

Időtartama: 2006. szeptember

A kutatás rövid leírása: A kutatás során több fókuszcsoportos beszélgetés készült a mobiltelefon használatáról és várható jövőjéről.

A projekt megnevezése: A magyar üzleti vállalkozások és a lakosság internethasználati szokásai

Időtartama: 2006 szeptember – 2006 december

A kutatás rövid leírása: A részkutatás célja, hogy bemutassa általában a magyar webhasználati szokásokat céges és lakossági bontásban.

A projekt megnevezése: Információs Társadalmi Tanácsadó továbbképzési tananyag kidolgozása

Időtartama: 2006. október

A kutatás rövid leírása: A képzés - a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium szakmai vezetése alatt került elindításra, az OTP Zrt. és a T-Online Magyarország Zrt. támogatásával - célja az volt, hogy az információs társadalmi területen működő (vagy a terület iránt érdeklődő) diplomás szakemberek speciális, tanácsadói szakoktatásban részesüljenek, amelyet mindennapi tevékenységük során hasznosítani tudnak. Az IITK kutatói 2 oktatási modul kidolgozásában vettek részt. Az oktatási segédanyag elérhető: <http://www.oktatas.magyartelekom.hu/media/itt/portal/itt/index.html>

A projekt megnevezése: Információ 18 körül – Kutatás a 15-25 éves fiatalok információszerzési szokásairól

Időtartama: 2006. október – 2006. november

A kutatás rövid leírása: A kutatás célja a 15-25 évesek információszerzési és fogyasztási szokásainak feltérképezése volt. Ennek keretében másodelemzés készült a World Internet Project adataiból, illetve fókuszcsoportos beszélgetéseket szerveztünk a célcsoporttal, valamint mélyinterjúkat két információszoolgáltatást folytató oldal vezetőivel. A kutatás eredménye három kutatási tanulmány volt.

A projekt megnevezése: A használatú-kereskedelem online és nyomtatott megjelenésének elemzése

Időtartama: 2006. október – 2006. december

A kutatás rövid leírása: A kutatás célja a használatú forgalomhoz kapcsolódó kommunikációs csatornák feltárása. Ehhez elemeztük az internetes használatú portálokat, illetve a papír alapú használatú hirdetéseket is.

A projekt megnevezése: Szállodák a weben: a legjobb gyakorlatok kutatása

Időtartama: 2006. december

A kutatás rövid leírása: Egy utazáshoz kapcsolódó szobafoglalás esetében mára kulcsfontosságúvá vált az internet, mint a lehetséges ajánlatok kiválasztásának, illetve a kiválasztott szálláshely lefoglalásának (esetleg kifizetésének) csatornája. Éppen ezért cseppet sem mellékes, hogy az internet-felhasználók (azaz a potenciális szállóvendégek) hogyan vélekednek egy szálloda

webhelyéről. Minden egyes tartalmi és strukturális elem döntő jelentőségű lehet abból a szempontból, hogy a majdani vendég végül melyik ajánlatot választja ki. A kutatás 40 szálloda szájtajának részletes elemzését tartalmazza, tartalmi, formai, funkcionális szempontok alapján.

A projekt megnevezése: Szociális szolgáltató szervezetek információs társadalmi pozíciója

Időtartama: 2006. március – 2006. május

A kutatás rövid leírása: A „Szociális szolgáltató szervezetek információs társadalmi pozíciója” c. projekt elsőként mérte fel a szociális szolgáltatásokat nyújtó szervezetek információs társadalmi pozícióját. A vizsgálat során egyszerű véletlen módszerrel 1000 szervezet került kiválasztásra, mely reprezentatív minta alapján elmondható, hogy a szolgáltató szervezetek 75%-a rendelkezik számítógéppel, és a munkatársak fele használja is azt. A megkérdezettek 55%-a szerint fontos szerepet töltenek be szociális szolgáltató feladatuk elvégzésében az IKT eszközök; mióta bevezették használatukat, a megkérdezettek 66%-a szerint jelentősen nőtt munkájuk hatékonysága; 75% szerint pedig számottevően befolyásolná munkájuk hatékonyságát az informatikai fejlesztés.

Innovációs járulék a kutatások mögött

Az innovációs járulékot a 2003. évi XC. törvény vezette be. A járulék mértéke – hacsak nincs saját K+F tevékenysége a cégnek – közép és nagyvállalatoknak 0,3%, alapja a helyi adó szerinti adóalap. A befizetett járulék a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapba kerül. A törvény szerint nem kell megfizetni a járulékot, ha kutatóintézetől rendel meg kutatási-fejlesztési tevékenységet a vállalat. A Központ és az Alapítvány tevékenységi köre és működése alapján jogosult arra, hogy ilyen megbízást kapjon. Az INFONIA és az ITTK a társadalomtudományok szinte teljes spektrumát műveli, a jogtól a szociológián keresztül a pedagógiáig, egy hangsúlyozottan információs környezetre orientált és szakosodott kutatói és partneri gárdával. Az (elsősorban elméleti kérdésekre orientált) akadémiai kutatóintézeteknél emiatt sokkal inkább technológia-és trendérzékenyebb, a piackutató- és tanácsadó cégekhez képest pedig nem ad hoc „hatol be” egy-egy tématerületre, hanem folyamatosan, igényesen és magas színvonalon van jelen annak diskurzusaiban. 2006 folyamán – többek közt – az alábbi vállalatokkal sikerült kutatási együttműködést kialakítani az innovációs járulék terhére:

- Antenna Hungária Zrt.
- Antecom Zrt.
- Budapesti Fővárosi Vagyonkezelő Zrt.
- Club Tihany Üdülőközpont Zrt.
- IBM Magyarország Kft.
- IBM DSS Kft.
- Intercooperation Zrt.
- Invitel Zrt.
- Hungexpo Zrt.
- Gamax Kft.
- Elmü Nyrt.
- Minor Zrt.
- Microsoft Magyarország Kft.

III. ÖSZTÖNDÍJAK

Feladatunk olyan ösztöndíjprogram működtetése, amely teret nyújt az egyre inkább diszciplínává érő információs társadalom kutatás ifjú művelőinek a szakmában történő további elmélyedésre. Jelenleg 2 junior és 5 senior kutatói ösztöndíjas részese az alapítványi programnak, amely a pénzügyi kondíciók függvényében tovább bővül. Az Alapítvány az ösztöndíjprogramot friss diplomásoknak (különleges esetben még egyetemistáknak) hirdeti meg (junior), végigvezeti őket a tudományos fokozati eljárás (senior) és segít a doktori fokozat megszerzésében mind konzulensi támogatással, mind kapcsolatrendszerrel, mind szakirodalommal, mind kutatási tereppel és gyakorlattal.

8. Egyebek:

- Az Alapítvány 2006 során harmadik alkalommal volt jogosult az adózók SZJA 1%-ának fogadására, a kampány során 35 000 forintot sikerült összegyűjtenünk.
- Az Alapítvány által elfogadott előző éves közhasznúsági jelentést, a www.infonia.hu cím alatt publikáltuk
- Az Infonia.eu site is az Alapítvány rendelkezésére áll.
- Az INFONIA 2006-ik évi nyertes pályázata

Az INFONIA Alapítvány egy sikeres idei HEFOP pályázat nyomán új képzési programot indít majd és működését a Nemzeti Civil Alapprogram által kiírt pályázat is segítette.

A pályázat címe: Szociális Informatika Segítő Foglalkozásúaknak - Képzési Központ

A pályázat kiírója: Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program Irányító Hatóság (HEFOP IH)

A pályázó az ITTK Csoporton belül: INFONIA Alapítvány

A pályázat költségvetése: 14.087.500 Ft

A pályázat rövid leírása: A projekt segítségével másfél év alatt 100 szociális segítő jut számítógépes, internetes és információs társadalmi ismeretekhez; a hátrányos helyzetűeknek átadható távtanulási és távoktatási, valamint munkaerőpiaci és Európai Unió ismeretekhez; pedagógiai és pszichológiai készségfejlesztéshez és tudáshoz, mely a hátrányos helyzetűek javára történő tudásátadást módszertanilag megalapozza; egyes kiemelt hátrányos helyzetű csoportokkal (romák, mozgáskorlátozottak, nők) kapcsolatos ismeretekhez, melyek a kapcsolatteremtést, bizalomépítést támogatják. A projekt várható eredménye a kiképzett szociális segítőinkkel kapcsolatba kerülő hátrányos helyzetűek - ezen belül nagyobb valószínűséggel romák, mozgáskorlátozottak, nők – társadalmi befogadásának növelése, elsősorban információs társadalmi és munkaerőpiaci (re)integrációjukkal.

A pályázat címe: Működési Támogatás 2006.

A pályázat kiírója: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázó az ITTK Csoporton belül: INFONIA Alapítvány

A pályázat rövid leírása:

A támogatás az INFONIA Alapítvány fenntartási és működési költségeihez járult hozzá.

MELLÉKLET- Információs Társadalom folyóirat

A 2006/1. szám tartalma

Tóth Zsolt

Információs társadalom, tudástársadalom, újkapitalizmus

A szerző a tudományosan megalapozatlan és felszínes szóhasználat, a leegyszerűsítő fogalmak (pl. a „tudástársadalom”) terjedését alapvetően az „információs társadalom” formációelméleti bizonytalanságaira vezeti vissza. Elemzésében a posztmodern és marxista formációelméletek és fogalmi rendszerek összebékíthetőségét kérdőjelezi meg, s vitatja a köztes „posztmarxista” álláspont érvényességét.

Kulcsszavak: információs társadalom, tudástársadalom, formációelméletek, posztmodern, posztmarxista, újkapitalizmus

Ropolyi László

Információ, tudás, társadalom

A tanulmány szerzője az információs társadalom terminológiai problémáit a társadalom, az információ és a tudás mibenlétének problémájára vezeti vissza. Az információs társadalom népi szociológiai, kritikai-tudományos és posztmodern indíttatású megközelítéseiben az információ eltérő tartalommal és más-más összefüggésekben jelenik meg. Az információ és a tudás valóságos természetének figyelembe vételével közelebb juthatunk a terminológiai problémák megoldásához.

Kulcsszavak: információ, népi szociológia, posztmodern társadalomelmélet, ismeret és tudás, információs társadalom

Balogh Gábor

Egy túlterhelt fogalom

A tanulmány az információs társadalom mibenlétét sajátos módon határozza meg: eredettörténetének és intézményesülésének vázolásával bemutatja azt az utat, amely a társadalmi formáció aszimmetrikussá és túlterheltté válásához vezetett. A szerző szemantikai-pragmatikus közelítésmódot használ. Végkövetkeztetésként megállapítja: a) tudományos szempontból veszélyes a fogalmat uniformizálni vagy politikai ideológiává emelni, mert ezáltal b) elveszíti jelentésbeli és értelmezési lehetőségeinek sokszínűségét.

Kulcsszavak: információs társadalom, politikai ideológia, túlterhelt fogalmak, társadalmi formációk

Majó Zoltán

Úton az információs társadalom felé: tudjuk-e, hová tartunk?

A szerző egy történettel vezeti be tanulmányát. Egy tanár kollégája arra a kérdésre, hogy szerinte mi az információs társadalom, így válaszolt: „az, amikor az embereknek van otthon internetük ... meg ilyenek”. Ennél pontosabb és részletesebb fogalom-meghatározásra törekedve a kérdést több szempontból is meg kell vizsgálni. Tanulmányában a szerző az információs társadalom fogalmának öt meghatározó jelentőségű aspektusát elemzi. A technológia, a tudományos gondolkodás, az erőforrások, a gazdasági modellek és a tudás aspektusain keresztül szemlélteti, hogy az információs társadalom fogalma mindenképpen túlmutat az információ-technológián és a digitális infrastruktúrán.

Kulcsszavak: információs társadalom, technológia, tudományos gondolkodás, erőforrás, gazdasági modell, tudás, internet, digitális infrastruktúra

Varga Csaba **Holisztikus fogalom és (meta)elméleti kategória**

A szerző azt javasolja az NHIT tagjainak, hogy álláspontjukat ne tudományos igazsággént vagy hipotézisként definiálják, hanem *közpolitikai ajánlásként*. Érveket hoz fel az „információs társadalom” kategória *elfogadása mellett*: (a) Magyarország az információs társadalommá válás küszöbén áll, tudástársadalommá csak hosszú távon válhat. (b) Az Európai Unió a legtöbb hivatalos dokumentumban az információs társadalom fogalmát használja. A szerző *elveti* az információs társadalom fogalmának *leszűkített, technológiaközpontú* értelmezését. Kifejti, hogy ezt a fogalmat az érintett tudományágak és az integrált metaelmélet szerint *nem lehet és nem is szabad* az NHIT állásfoglalása szerint értelmezni, fogalmi skatulyába szorítani.

Kulcsszavak: információs társadalom, tudástársadalom, integrált metaelmélet, holisztikus felfogás

Csorba József **Magyar tudáspolitikai vízió: Az információs társadalom értelmezése, különös tekintettel az NHIT állásfoglalására**

A tanulmány az információs társadalom (ITÁ) különféle értelmezéseinek szempontjait a rendszerszemlélet jegyében és a filozófia, a struktúra, a politika és a kontextus nézőpontjából tárgyalja. Bemutatja az ITÁ rendszerprioritásait a kormányzás, a gazdaság és a társadalmiasítás szempontjából. Az európai és a magyar ITÁ-modell gondjait az innováció és a K+F példáján elemzi és rámutat az európai fejlődésideológia hiányára. Végül táblázatos formában közölt adatokkal kíván segítséget adni a magyar ITÁ-modell kialakításához, a lehetséges mintát nyújtó modellállamok releváns jellemzőinek bemutatásával.

Kulcsszavak: információs társadalom, tudáspolitikai, rendszerszemlélet, rendszerprioritások, tudásalapú gazdaság, fejlődésideológia

Prószték Gábor **Mi köze van a tudásnak és az információnak a társadalomhoz?**

Nem egy olyan fogalom megnevezésére használunk nyelvünkben szavakat, kifejezéseket, amelyek definícióját még soha senki nem adta meg. Aztán utólag sokszor mégis készülnek definíciók, egyfajta módon regisztrálva és visszaigazolván a használatot: ezekből állnak az értelmező szótárak. Szavaink, kifejezéseink egy része azonban soha nem kerül be az ilyen szótárakba, részben mert

szakszavak és nem a napi élet részét alkotják, részben pedig azért, mert még mielőtt bekerülhetnének, kikopnak a használatból. Vannak azonban kifejezések, melyek egy adott időszakban definiálatlanul, de egyre gyakrabban fordulnak elő mind a napi sajtóban, mind a szakajtóban. Ilyenek a saját korunkat – részben érthető, részben soha nem pontosított módon – *információs társadalomnak*, *tudástársadalomnak* és *tudás-alapú társadalomnak* nevező írások. Definiálatlan fogalmakkal a nyelvészeti elemzés ugyanúgy nem tud semmit sem kezdeni, mint a hétköznapi nyelvhasználó: ehhez sorakoztat fel néhány nyelvészeti érvet az írás.

Kulcsszavak: információs társadalom, tudástársadalom, nyelvi elemzés, jelentés

Z. Karvalics László

Narratívák hálójában- Rendszerező széljegyzetek egy ígéretesen induló párbeszédhez

A vitaösszegző esszé szerzője először az információs társadalom fogalmának politikai-közéleti diskurzusához szól hozzá, majd három részre bontja a társadalomelméleti reflexiót. Formációelméleti, fejlődéselméleti és „információs társadalom tudományi” irányokat elkülönítve eltávolít az információs társadalom narratívájából számos olyan – egyébként tudományos igényű – megközelítést, amelyeket hagyományosan oda sorol az irodalom. Ugyanakkor beemeli az információ és tudás jelenségcsaládjának ontológiai és kognitív dimenzióját, amelyeknek az igényes művelése nélkül a fogalmi tisztázatlanság megszüntetése nehezen remélhető.

Kulcsszavak: információs társadalom, szakirodalmi diskurzus, narratívák, fogalmi tisztázás

Nancy G. Leveson

Nagynyomású gőzgépek és számítógép-szoftver

Mivel a számítógépek alkalmazása igen gyorsan terjed mindenütt, biztosítani kell, hogy beépítésük a lehető legfelelősségteljesebb módon és olyan ütemben történjék, ami az embereket nem teszi ki szükségtelen kockázatoknak. A technológiai újítások folytán fellépő kockázatok ismertek voltak már jóval a számítógépek megjelenése előtt is: nem most történik meg először, hogy az ember valami olyan különösen hasznos új technológiára tett szert, ami potenciálisan veszélyes lehet. A tanulmány szerzője sokféle olyan érdekes párhuzamot von a nagynyomású gőzgépek korai fejlődési szakasza és a szoftverfejlesztés mai helyzete között, ami alkalmazható a számítógépek komplex rendszerekben való használatára.

Kulcsszavak: nagynyomású gőzgép, biztonsági szempontból kritikus rendszerek, szoftverbiztonság, szoftverfejlesztés, komplex rendszerek, kockázat-megelőzés

Mimi Larsson

Az idősebbek bekapcsolódása az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásába – a gyakorlatban

A tanulmány az „eInclusion” stratégiájával és gyakorlatával kapcsolatos szakirodalmi kutatásokról és az idősebbek számára Budapesten, Magyarországon rendezett IKT kurzusok empirikus vizsgálatáról számol be. A szerző kutatási eredményei azt mutatják, hogy az idősebb emberek

erősen motiváltak az IKT használatához szükséges készségek elsajátítására, és egyértelműen képesek erre, ha megfelelő oktatásban részesülnek. Cikkében a szerző Højrup és Carlberg nyomán körvonalazza a különféle életmódtípusok figyelembevételének lehetőségeit a nyugdíjba vonulás és az IKT viszonylatában. Javasolja ennek a megközelítési keretnek az alkalmazását annak jobb megértéséhez, hogy az idősebbek hogyan használhatják fel az IKT-t értelmes és teljes élet fenntartásához nyugdíjas korukban is. Hangsúlyozza, hogy az IKT-t hasznos eszközként szolgálhat a fizikai és társadalmi szakadékok áthidalására.

Kulcsszavak: információs és kommunikációs technológiák (IKT), felnőttoktatás, életmód-típusok, idősebbek oktatása

Juhász Lilla

A „Politika az interneten” című tanulmánykötetről

A Kiss Balázs és Boda Zsolt által jegyzett „Politika az interneten” című könyv 2005-ben a Századvég kiadó gondozásában jelent meg. A kötet alapjául szolgáló kutatás szerzői közé tartozik a fentiekén kívül Varga Barbara, Berta Kata és Szabó Gabriella is, akik jelentős részt vállaltak a mű elkészítésében. A jelen ismertetés a következőképpen épül fel: a mű vizsgálódásának tárgya, majd egyes fejezeteinek bemutatása után a szerző azokat a könyvből hiányzó kérdéseket szedi csokorba, amelyek arra figyelmeztetnek, hogy az új média eddig ismeretlen kihívások elé állította a politikatudományt.

Kulcsszavak: politika, e-kormányzat, tömegkommunikációs eszközök, politikatudomány, új média, internet

Füzesi Péter- Holczer Márton

Amerikai história - James R. Beniger: Az irányítás forradalma. Az információs társadalom technológiai és gazdasági forrásai

James Beniger „Az irányítás forradalma” című monográfiája az információs társadalom irodalmának klasszikusa, amely történeti elemzés révén mutatja be az információs társadalom kialakulásának kulcsmozzanatait, és amely a tudományos diskurzus számára értékes gyűanyagot adott a kontrollforradalom fogalmával. A munka különleges értékét az adja, hogy fontos gyakorlóterepe az információ társadalomtudományának. Értékelő elemzésükben a szerzők kísérletet tesznek arra, hogy bemutassák a mű fő gondolatmenetét, illetve értékeljék azt a társadalomelmélet és a történettudomány szempontjait figyelembe véve.

Kulcsszavak: kontrollválság, kontrollforradalom, rendszerelmélet, gazdaságtörténet, ipari forradalom, információs társadalom

A 2006/2. szám tartalma

Göncz Kinga

Szociális informatika, társadalmi informatika

Z. Karvalics László

A szociálpolitika megváltozó kontextusai az információs társadalomban

A gazdasági racionalitás mentén felépített korszerű politikai stratégiának a hátrányos helyzetűekre mint potenciális tudáshordozókra, „vagyonelemekre” kellene tekintenie. Ezen a „makro-szinten” jelenik meg az új tervezési és szemléleti kiindulópont: a tudásvagyon-gazdálkodás. Ez az érintett társadalmi csoportnál „újraírja” a beavatkozás lehetőségeit és imperatívuszait. Az “Információs társadalom szakmai napok” alkalmából rendezett konferencia válogatott előadásait bevezető tanulmány ebből a szempontból tekinti át röviden az idősek, a kismamák, a fogyatékosok, a romák, a társadalom anyagi és szellemi értelemben leszakadó negyede és az állami gondozottak helyzetének a tudásvagyon-gazdálkodás szempontjából leírható jellegzetességeit.

Kulcsszavak: szociálpolitika, információs társadalom, tudásvagyon-gazdálkodás, hozzáférés

Csepeli György

Régi és új szociálpolitika

A szociálpolitika által befogott társadalmi szféra nyeresége még nagyobb lehetne, ha az új technológiák bevezetése és alkalmazása révén a szociálpolitikai problémák teljesen új szemléletű megközelítései, új beavatkozási módok válhatnának lehetségessé, melyek révén a társadalmi integráció óhajtott céljai közelebb kerülhetnének a megvalósításhoz. A cikk új szociálpolitikai megközelítés időszerűsége és szükségszerűsége mellett érvel.

Kulcsszavak: új és hagyományos szociálpolitika, a szolidaritás kultúrája, e-szolgáltatások, állam az információs korszakban, digitális szakadék, új információs és kommunikációs technológiák

Dombi Gábor – Faragó Judit

Korhatártalanul

Új generációk az interneten

Az idős emberek problémáinak megközelítésében le kell számolni az „Öreg néne őzikéje” nyomán a társadalomban élő sztereotíp képekkel. A klasszikus nagy-szerepeknek a ma idősei sem akarnak megfelelni, hiszen ők a 60-as évek, a beatkorszak huszonévesei, akik napjainkban vonulnak nyugdíjba, és unokáik kiszolgálása, a cicagondozás kispolgári idillje helyett a saját életüket szeretnék egészségesen élni, utazva, nyaralva, sportolva, szórakozva, vásárolva, dolgozva – gyakran elvágyva anyagi lehetőségeik korlátai közül. A tanulmány számba veszi az idősek hátrányos helyzetének azokat a tényezőit, amelyek gátolják integrálódásukat az információs társadalomban. A szerzőpáros felhívja a figyelmet néhány hazai és európai kezdeményezésre, továbbá a szükséges társadalmi-kormányzati lépésekre is.

Kulcsszavak: időügy, e-inclusion, hátrányos helyzet, digitális szakadék, Inforum, Unoka-nagyszülő informatikai verseny

Ferge Sándor

Közösségi modellek az esélyegyenlőség szolgálatában

A tanulmány az információs és kommunikációs technológiák szerepét és hatását vizsgálja a gazdaság és a társadalom változásaiban. Rámutat, hogy az egyik legfontosabb jelenség az immaterializálódás, a hagyományosan materiális termékek és szolgáltatások „információs terméké” vagy „tudástermékké” válása. Ez a tény azonban a szerző állítása szerint egyre élesebb ellentétbe kerül a ma uralkodó termelési viszonyokkal. Az alapvetően kirekesztő piaci modell erősen korlátozza azokat a lehetőségeket, amelyeket az elméletileg *el nem fogyó* tulajdonságú javak kínálnak. A közösségi alapú hozzáférés az oktatás, a kultúra, az egészség; a hivatali és a magánélet szinte minden területén megjelenő új termékekhez és szolgáltatásokhoz, illetve ezeknek a termékeknek és szolgáltatásoknak közösségi formákban történő előállítására sok-sok ember számára biztosíthat valódi esélyegyenlőséget a gyakorlatban is. Azt, hogy ez mennyire nem utópista elképzelés, hanem a mai valóság része, a szerző a „Koldus és királyfi” diafilmes (és egyéb) feldolgozásainak *on-line* és *off-line* hozzáférhetőségére felhozott szemléltető példákon keresztül mutatja be.

Kulcsszavak: közösségi modell, immaterializálódás, digitális termék, tudástermék, elektronikus szolgáltatás, szabad szoftver, Copyleft

Kollányi Bence – Székely Levente

Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok az információs társadalomban

A tanulmány a 2005 novemberi Információs Társadalom Szakmai Napokon elhangzott előadás kibővített változata. A szerzők három hátrányos helyzetű csoport – az idősek, a roma származásúak és a kistelepülésen élők – médiafogyasztását és az internethez való viszonyát vizsgálják a World Internet Project adatai alapján. Az elemzés tapasztalataiból kiindulva amellet érvelnek, hogy az egyes társadalmi csoportok felzárkóztatásához pontosan meghatározott egyedi fejlesztési programokra van szükség az IKT területén.

Kulcsszavak: World Internet Project, információs társadalom, digitális megosztottság, hátrányos helyzetű csoportok, romák, idősek, kistelepülésen élők, médiafogyasztás, internethasználat

Molnár Szilárd

Közösségi terek, gyenge kötések, internet-használat

Az utóbbi években ambivalens fejlődés jellemzi a hazai internet-használat elterjedését. Miközben rohamosan nő a szélessávú felhasználók száma, a kisebb településen élők körében alig bővül a felhasználók aránya. A tanulmány szerzőjének hipotézise szerint az internet és a számítógéphasználat elterjedésében döntő szerepet játszanak a gyenge kötések, amelyeknek a létrejöttében és ápolásában az IKT eszközök hozzáférését is biztosító közösségi terek – például a könyvtárak, kisposták, közösségi házak, teleházak – kulcsszerepet játszanak. Mivel a rossz gazdasági helyzetben lévő kistelepüléseken paradox módon ezek a közösségi helyek esnek először áldozatul a leépítéseknek, éppen a gyenge kötések visszaszorulása miatt mondhatjuk azt, hogy az IKT eszközök elterjedését nagymértékben akadályozza a kapcsolathányos magyar társadalom.

Kulcsszavak: társadalmi tőke, gyenge kötés, közösségi hozzáférés, teleház

Molnár Dániel

Információs technológiák a szociális felsőoktatásban

A tanulmány egy olyan kérdőíves vizsgálatról számol be, melynek válaszadói a szociális munkások képzésének tananyagában szereplő informatikai kurzusok oktatói közül kerültek ki. A kutatás a következő kérdésekre koncentrált: milyen a szociális képzésekbe bekerülő hallgatók informatikai felkészültségének értékelése; milyen típusú informatikai tárgyú kurzusok jelennek meg a tantervekben; hogyan illeszkednek az oktatott technológiák a gyakorlati elvárásokhoz; milyen a kurzusok szoftverellátottsága és intézményi infrastrukturális háttere; milyen súlyt helyeznek a képzés helyszínei az online megjelenésre.

Kulcsszavak: szociális felsőoktatás, informatika, szoftverellátottság, infrastruktúra, online megjelenés

Pankucsi Márta

Kisebbségek, kohézió és az információs társadalom

Az ipari társadalomból a tudásalapú információs társadalomba való átmenet átstrukturálja a társadalmi egyenlőtlenségek rendszerét, esélyt adva a hátrányos helyzetű csoportok felemelkedésére és ezáltal a társadalmi kohézió erősödésére. Átrendeződik a gazdaság, megváltoznak az emberek közötti érintkezési viszonyok, új erőforrások kerülnek előtérbe. A tudás mint kulturális tőke és az emberi kapcsolatok hálózata mint társadalmi tőke a materiális tőkével azonos fontosságúvá válik. A tanulmány szerzője az info-kommunikációs eszközök lehetőségeit vizsgálja a versenyképességet javító tudás és a gazdasági sikerességhez nélkülözhetetlen bizalmon alapuló együttműködés terén. Néhány sikeres példán keresztül rámutat, hogy a kohézió megőrzésének egyik kulcskérdése a leszakadó térségek és társadalmi csoportok bekapcsolódása az információs társadalomba, a hozzáférési esélyek és a motiváltság erősítése révén.

Kulcsszavak: társadalmi kohézió, kisebbségek, információs társadalom, hálózati típusú emberi kapcsolatok, depriváltak, társadalmi kirekesztődés, versenyképesség; tudásalapú versenyképesség

Hohl Ferenc

A teleházak árképzésének és földrajzi elhelyezkedésének összefüggései

A teleházak Magyarországon több mint egy évtizedes múltra tekintenek vissza. A tanulmány a teleházak árképzésének és földrajzi elhelyezkedésének összefüggéseit vizsgálja. Az eredmények szerint a teleházak életében az árképzés sokadrangú kérdés, gyakorlatilag független minden más jellemzőtől. Ez azt jelenti, hogy nincs tudatos, összehangolt árpolitika, a teleházak véletlenszerűen, minden más tényezőtől függetlenül állapítják meg áraikat. A jelenség oka abban keresendő, hogy a teleházak szolgáltatásból származó árbevétele viszonylag kevés, teljes működési költségeiknek csak a felére-harmadára elegendő. A pályázatokból, támogatóktól származó egyéb bevételek sokkal fontosabbak számukra. A teleházak non-profit intézmények, nem is törekedhetnek nyereséges működésre, gazdasági megítélésükben tehát mindenképpen figyelembe kell venni a helyi társadalom életében és általános közérzetében betöltött szerepüket is.

Kulcsszavak: teleház, vidékfejlesztés, fenntarthatóság, gazdaságosság

Eranus Eliza - Lengyel György – Siklós Viktória **A cserénfai kísérlet - két év múlva**

A tanulmány szerzői 2003-ban és 2004-ben egy kísérlet során vizsgálták az IKT terjedésének hatásait egy kis faluban, Cserénfán. Számítógépeket és internet-hozzáférést biztosítottak kiválasztott helyi családok számára, azt vizsgálva, hogy milyen előnyei és hátrányai vannak az információs technológia intézményi és kapcsolatháló-alapú terjedésének. Mivel a faluban működött teleház, ennek forgalmát kívánták összevetni a baráti-szomszédosági hozzáférés gyakoriságával és természetével. Vizsgálták továbbá az IKT terjedésének a település lakosságának életkörülményeire közvetve gyakorolt társadalmi hatásait is, a közérzetüket jelző indikátorok alapján. 2005 októberében visszatértek a faluba és interjúk segítségével felmérték alanyaik életének és az internetről alkotott véleményének alakulását az eltelt idő alatt.

Kulcsszavak: internet, falu, hátrányos helyzetű település, az információs technológia társadalmi hatásai, digitális szakadék, közösségi informatika, teleház.

Várhelyi Eszter

Esélyteremtés a könyvtárakban

2003-ban, a “fogyatékkal élők európai évében” a könyvtárak is bekapcsolódtak az esélyegyenlőség megteremtésébe. Egyik fő céljukká vált, hogy a fogyatékkal élők minden csoportját megfelelő információkkal lássák el. A közgyűjtemények – az érintett csoportok bevonásával és partnerkapcsolatok kialakítással – felhasználják mindennapi munkájukban a technikai újdonságokat. A könyvtárak számos új szolgáltatást vezettek be a hátrányos helyzetűek számára, speciális eszközökkel és dokumentumokkal segítve önálló ismeretszerzésüket. A tanulmány ezekről számol be, kitérve az ún. házon kívüli szolgáltatásokra és a könyvtári dolgozók speciális tanfolyamok keretében történő továbbképzésére is. Rámutat, hogy nem minden könyvtár rendelkezik megfelelően akadálymentes környezettel, speciális eszközparkkal és alternatív formátumú dokumentumokkal. 2005-ben zárult le az ellátottság feltárására indult kérdőíves felmérés, melynek eredményeit és tapasztalatait összegzi a szerző, megjelölve a további fejlesztés célszerű irányait is.

Kulcsszavak: intellektuális hozzáférés, közhasznú információszolgáltatás, fogyatékkal élők, könyvtár, Braille dokumentumok, esélyteremtés

Pintér Róbert

Civil szervezetek az információs társadalomban és az információs társadalomért

Az INFONIA Alapítvány kutatócsoportja *Civil szervezetek az információs társadalomban és az információs társadalomért* összefoglaló címmel 2005 tavaszán a szektor átalakulásával foglalkozó kutatást folytatott. Az empirikus vizsgálat-sorozat általános képet ad a tágran értelmezett civil szektor információs és kommunikációs felkészültségéről, miközben teljes körűen dokumentálja az

„élcsapat”, az információs társadalmi fejlesztésekben élen járó kisebb szervezeti kör geneziséét és jelenlegi tevékenységrendszerét is. A cikk a kutatás legfontosabb eredményeit, valamint általános és elméleti tanulságait ismerteti.

Kulcsszavak: civil szervezetek, átmenet az információs társadalomba, civil honlapok, civil információs társadalmi szervezetek, Wilson-gyémánt

2006/3. szám tartalma

Az európai paradoxon mítosza ([pdf](#))

Hronszky Imre

Két megjegyzés az innovációról ([pdf](#))

Ez a rövid tanulmány egyrészt az innováció alapvető sajátosságaival, az innovációt meghatározó bizonytalanság természetével, az innovációhoz vezető tanulás sajátosságaival, valamint a neoklasszikus és az evolucionista közelítésmód alapfeltevéseinek szembeállításával, másrészt az áttörő vagy radikális innováció menedzselésével foglalkozik. A globalizáció körülményei között az innováció vizsgálata dinamikus rendszerszemlélet és evolucionista gondolkodás érvényesítését követeli meg. A tanulmány összehasonlítja az innovációról való neoklasszikus és evolucionista ökonómiai gondolkodás alapvető sajátosságait és összefoglalja, hogyan közelíti meg a radikális innovációmenedzselésének problémáját az evolucionista gondolkodásra építő ún. SOCROBUST-projekt.

Kulcsszavak: radikális innováció, bizonytalanság, neoklasszikus és evolucionista gondolkodásmód, SOCROBUST

Dessewffy Tibor – Ságvári Bence

Indikátor fetisizmus, avagy az elgörbült méterrúd ([pdf](#))

A kutatás-fejlesztés évtizedek óta használt standard indikátorait magától értetődően használjuk az egyes társadalmak és gazdaságok versenyképességének meghatározására. Viszonylag kevesebb figyelem irányul azokra a jelenségekre, amelyek a számok mögött meghúzódnak, és alapvetően meghatározzák az innováció lehetőségeit és gazdasági sikerességét. A hagyományos mutatók mellett találunk kell olyan más indikátorokat, amelyek segíthetnek a K + F és az innovációs folyamatokban való jobb eligazodásban, a gazdasági sikeresség meghatározásában, a fejlesztési programok sikerét vagy éppen sikertelenségét meghatározó mechanizmusok jobb megértésében. Még ennél is fontosabb azoknak a társadalmi folyamatoknak a kiteljesedése és új piaci termékekben való megjelenése, amit ezekkel a mérőszámokkal majd mérni lehet. A tanulmány empirikus kutatási eredmények bemutatásával is igyekszik jelezni, hogy nemcsak a mérési módokon kell változtatnunk, hanem az innováció magyarországi mikro- és makrokörnyezetének együttes átalakítására is szükség van.

Kulcsszavak: innováció, K+F, indikátorok, kis- és középvállalkozások, IT-ipar

Lippényi Tivadar – Imre József – Peredy Zoltán

A tudásalapú társadalom és gazdaság kutatás-fejlesztési és innovációs súlypontjai Magyarországon ([pdf](#))

A kiélezett globalizációs verseny olyan kihívásokat jelent, amelyekkel a világ valamennyi, a tudásvezérelt gazdaság kiépítésében érdekelt országának szembe kell néznie. A magyar gazdaságnak és társadalomnak a tudáson és az innováción alapuló, új minőségű fejlődési pályára kell lépnie. Nemzetközi összehasonlításban Magyarország innovációs teljesítménye alapján az EU-tagországok középmezőnyében foglal helyet, a felzárkózó országok között. Magyarországon 2003-ban megkezdődött az innovációs rendszer átfogó reformja. A jelenleg társadalmi egyeztetés alatt levő középtávú kormányzati kutatás-fejlesztési és innovációs stratégia a magyar gazdaság versenyképességének növelését szolgálja. A nemzeti innovációs rendszer elemei területileg egyenlőtlenül fejlettek, ezért a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani a régiók innovációs képességének növelésére.

Kulcsszavak: tudásvezérelt gazdaság, innovációs teljesítmény, versenyképesség, regionális innovációs képességek

Borsi Balázs

A visegrádi országok perspektívája az Európai Kutatási és Innovációs Térségben ([pdf](#))

A tanulmány az úgynevezett „visegrádi országok” (V-4: Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) felzárkózási és integrációs esélyeit vizsgálja az Európai Unió egyik fő stratégiai célkitűzésével, az Európai Kutatási Térség (European Research Area, ERA) megteremtésével kapcsolatban. A szerző megállapítja, hogy a visegrádiak globális gazdasági és különösen kutatás-fejlesztési potenciálja szerény, annak ellenére, hogy világpolitikai értelemben a glóbusz fejlettebb országaihoz tartoznak. Hangsúlyozza, hogy a V-4 régióban a vállalkozások üzleti környezetének rendbetétele nélkül nem várható az innovációk és a K+F iránti kereslet érdemi élénkítése. A tanulmány fontos állítása a „visegrádi paradoxon”: bár nemzetközi összehasonlításban a kutatók létszáma az elköltött GERD-hez, a BERD-hez és a GDP-hez képest is jelentős, a visegrádiak innovációs teljesítménye mégis összhangban a tudományos teljesítményükkel (a szakadék nagyobb, mint az EU-15 országok esetében). Az ERA-ba való integrálódást gátolja a V-4 országok regionális fejletlensége (a kiválósági központok alacsony száma) a K + F területén. Az ERA megteremtését szolgáló és nagy külső gazdaságpolitikai nyomásként jelentkező uniós mechanizmusok jelentős ösztönző erőként hatnak a V-4 országok döntéshozóira és véleményformálóira, ám a nemzeti innovációs rendszerek piaccgazdasági transzformációja a V-4 régióban ezzel együtt is lassú folyamatnak ígérkezik.

Kulcsszavak: visegrádi országok, versenyképesség, ERA, innováció, K+F

Bögel György

Merre tart a K + F? A nemzetközi munkamegosztás átrendeződése a kutatás és a fejlesztés területén ([pdf](#))

A mai Magyarországon élénk viták folynak a kutatási-fejlesztési tevékenység szerepéről, intézményrendszeréről és finanszírozásáról, az ország esélyeiről és az állam feladatairól ezen a

téren. Mindeközben figyelemre méltó változások zajlanak le a világ K + F térképén, a hazai döntéseket tehát ezek figyelembevételével kell meghozni. A cikk a nemzetközi K + F munkamegosztás átalakulásának egyes jelenségeire és trendjeire mutat rá, azok logikáját és fejlődési irányát vizsgálja. Legfontosabb mondanivalója az, hogy a kutatási-fejlesztési tevékenységek, intézmények és munkahelyek földrajzi átrendeződését ugyanazok a piaci erők (technológiai fejlődés, verseny, költségsökkentési kényszer) motiválják, mint korábban a gyártás olcsó országokba való kiszervezését. A fejlődés az alacsonyabb szintű tevékenységek felől az egyre bonyolultabbak és egyre igényesebbek felé halad. A folyamat nyertesei jelenleg egyes ázsiai országok, elsősorban Kína és India. Közép- és Kelet-Európa országainak egyre inkább velük kell versenyezniük a nemzetközi K+F mezőnyben.

Kulcsszavak: K+F tevékenységek vándorlása, kiszervezés, K+F versenyképesség, globális K+F környezet

Giovanni Dosi – Patrick Llerena – Mauro Sylos Labini

Az Egyesült Államok és az Európai Unió innovációs teljesítményének értékelése és összehasonlítása ([pdf](#))

„E jelentés célja az Egyesült Államok és az Európai Unió innovációs teljesítményének értékelése és összehasonlítása. Az összehasonlításban – szem előtt tartva az innováció mérésekor figyelembe veendő finomságokat is – az európai teljesítményt tekintve elsősorban a tudományos eredmények, a technológiai újítást szolgáló proxik, a tényleges termelés és az export kérdéseit tárgyalja az olyan gazdasági tevékenységek vonalán, amelyek közvetlenül támaszkodnak a tudományos haladásra. A szerzők elemzésének általános eredményei a következőképpen foglalhatók össze: Kétségtől jelentős különbségek figyelhetők meg a tudományos és műszaki területeken, de Európa a legmagasabb szintű tudományos és innovációs teljesítmények tekintetében, valamint a fizikai és műszaki tudományok egyes területeinek erőssége szempontjából is strukturális jellegű elmaradásban van az USA-hoz képest. Ugyanakkor bizonyítható az európai üzleti vállalkozások széles körű gyengesége is, a nagyobb sikertörténetek mellett...”

Kulcsszavak: innovációs teljesítmény, strukturális elmaradás, tudományos és technológiai tudás, indikátorok

Bjørn T. Asheim – Lars Coenen

Tudásbázisok és regionális innovációs rendszerek: skandináviai klaszterek összehasonlítása (a cikk szerzői engedély hiányában nem online elérhető)

A különböző típusú regionális innovációs rendszerek fontosságát a különböző gazdasági iparágak tényleges tudásbázisának kontextusában kell elemezni, mivel a vállalatok innovációs folyamatait jelentősen befolyásolja sajátos tudásbázisuk. Ebben a tanulmányban a szerzők különbséget tesznek a tudásbázisok analitikus és szintetikus típusai között. E két típus a hallgatólagos vagy tacit tudás és a rögzített vagy kodifikált tudás különböző keverékeit foglalja magában, amelyek különböző kodifikálási lehetőségekkel és korlátokkal járnak, más-más képzettséget és eltérő szakismereteket igényelnek, és ápolásukhoz különböző szervezetekre, illetve intézményekre van szükség. A globalizálódó gazdaság versenykihívásai különféleképpen érintik az ipar egyes szektorait, és azokban az innováció támogatásának más-más fajtáit teszik szükségessé. Az innovációt támogató szervezetekkel mint regionális innovációs rendszerrel körülvett ipari

klaszterek konstellációja hagyományosan majdnem mindig a szintetikus tudásbázissal rendelkező ipar (például a műszaki tudományokon alapuló iparágak) kontextusában alakul ki, míg az egyes klaszterekbe szervesen beépülő regionális innovációs rendszerek általában az analitikus tudásbázisra épülő iparágakban (például a természettudományos felismeréseken alapuló biotechnológia és az információs technológia területén) jönnek létre. A regionális innovációs rendszerek különböző típusainak tárgyalásához a szerzők a kis- és középméretű vállalkozásokkal, valamint a regionális innovációs rendszerekkel foglalkozó skandináviai összehasonlító kutatási program keretében empirikusan vizsgált alábbi öt klasztert használják fel illusztrációként: a bútoripart a dániai Sallingban; a vezeték nélküli kommunikációs iparágat Észak-Jütlandban, Dániában; az alap-”egészségesélelmiszereket” előállító ipari klasztert a svédországi Scaniában; az élelmiszeripart a norvégiai Rogalandban, valamint az elektronikai ipart a norvégiai Hortenben. Kimutatják, hogy az innovációs stratégiák tekintetében a regionális szint gyakran jó alapot nyújt az ipar tudásbázisának fontosságát felismerő szemlélet kialakulásához az érintett szereplők hálózataiban.

Kulcsszavak: regionális innovációs rendszerek, tudásbázisok, skandináv országok

Interjú

Bak Árpád

7. kutatási keretprogram: nagyobb hangsúly a kutatási témákon [\(pdf\)](#)

Interjú az EU 7. kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjáról dr. Vass Ilonával, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) alelnökével és Gulyás Ágnessel, az NKTH Külkapcsolatok Főosztálya EU-osztályának vezetőjével.

Pintér Róbert

A finn csoda titka [\(pdf\)](#)- Castells, Manuel – Himanen, Pekka (2002): The Information Society and the Welfare State – The Finnish Model (Oxford University Press, Sitra’s Publication Series, No. 250)

Manuel Castells és Pekka Himanen 2002-ben jelentették meg könyvüket a finn információs társadalomról. Jelen cikk a könyv ismertetésén keresztül bevezeti az olvasót a finn fejlődés rejtelmébe, arra keresve a választ, hogy vajon mitől lettek ennyire sikeresek a finnek, mit lehet tanulni a példájukból, és milyen kihívások előtt állnak ők maguk. Mindeközben a kirakós darabjaiként helyére kerül többek között a jóléti állam, az oktatás- és tudománypolitika, a hackeretika, a Nokia sikerei, a politikai rendszer és a finn nemzeti identitás.

Kulcsszavak: finn információs társadalom, finn innovációs politika, jóléti állam, Nokia, Manuel Castells, hacker etika, finn identitás

A 2006/4. szám tartalma

KONZERVATIVIZMUS AZ INTERNET KORÁBAN

Nyíri Kristóf

Konzervatívnak lenni az internet korában

Ha nem pusztán újításokkal szembeni ösztönös ellenszenvet, vagy elmúlt, személyünkben általában meg sem élt, sőt valójában soha nem is létezett korok iránti nosztalgiát értünk rajta, úgy a konzervativizmusnak a megőrzés funkcionális elméletét kell alkotnia spontán avagy szándékolt társadalmi változások közepette. A tanulmány szerzője mai életvilágunk bizonyos olyan elemeinek szükségessége és ezzel megőrzésre méltó volta mellett érvel, amelyek fenyegetettek a globális számítógépes hálózottság, vagyis egy új kommunikációs technológia uralkodóvá válása által, miközben ezeket az elemeket hosszabb távon voltaképpen az új technológia sem tudja nélkülözni. Azonban a szó szoros értelmében vett hagyományok ma sem nem lehetségesek, sem nem kívánatosak. A szerző alternatív vonatkoztatási keretet javasol: nem hagyományok, hanem olyan specifikus *stabilitások* keretét, amelyeket a hálózott kommunikáció specifikus illékonyágaival/virtualitásaival szemben artikulál. Ezek a stabilitások: valódi helyek/helységek, változatlan dokumentumok, személyes kapcsolatok.

Kulcsszavak: konzervativizmus, hagyomány, kommunikációs technológiák, másodlagos szóbeliség, internet, stabilitások

Karácsony András

Konzervatív beállítódás az 'információ' korában (adottságok mint lehetőségek)

Korunkban megalapozottan állíthatjuk, hogy a kommunikációs technológiák és szokások megváltozásával az ember új társadalmi szituációban találja magát. A tanulmány a konzervativizmus helyzetét és lehetőségeit vizsgálja ebben a megváltozott társadalmi helyzetben. A vizsgálódás nem a konzervativizmus politikai kontextusára koncentrál, hanem a konzervativizmust mint a mindennapi életben megvalósuló meghatározott viselkedést vizsgálja, összekapcsolva a cselekvés mögött álló világgéppel. A konzervativizmusban mindig alapvető jelentőségű a múlthoz való viszony, és e tekintetben korunkban paradox helyzet állt elő. Egyfelől az új kommunikációs technológiák a múlt megőrzésének nagyszerű lehetőségét nyújtják, másfelől viszont a korszellem egyáltalán nem érdeklődik a múlt iránt. Ebben a helyzetben a konzervatív nem tehet mást, mint hogy a korszellemmel, az uralkodó világgéppel szemben az emlékezőskultúra ápolásának kötelezettségét hangsúlyozza, mivel a múlt jelen idejűvé tétele ahhoz segít, hogy tisztábban lássuk jelenünket.

Kulcsszavak: konzervativizmus, emlékezés, felejtés, kommunikáció, információ, idő, hagyomány

Szepessy Péter

Posztmodern és információs társadalom – konzervatív nézőpontból

Avagy: Lehetséges-e információs konzervativizmus a posztmodernben?

A tanulmány a posztmodern gondolkodásmód többféle lehetséges olvasatát tárgyalja. A posztmodern új utópiaként, anti-utópiaként és a modernitás új változataként is felfogható. Az információs társadalom hipotézise a különböző értelmezésekben különböző hangsúlyokat kap. A tanulmány megpróbálja feltérképezni, hogy a konzervativizmus milyen szerepeket játszhat a posztmodern világképben. A konzervativizmus mint a töredékes információt rendező eszme egyrészt új utópiaként, másrészt a modernitás korrekciójaként felfogott posztmodern narratívában tölthet be konstituáló funkciót.

Kulcsszavak: Posztmodern, utópia, információs társadalom, narratíva, legitimáció, konzervativizmus

Ropolyi László

Internet-használat és hálólét-konstrukció

A tanulmány szerzője az internet összetett természetének leírására egy arisztotelészi internetfilozófiai megközelítést javasol. Eszerint az internet felfogható technikai rendszerként, kommunikációs csatornaként, kulturális médiumként és önálló organizmusként is. A kiterjedt internethasználat következtében mesterségesen megvalósuló öncélú, plurális, szabad értékválasztású közösségek a társadalmi létre ráépülő hálólétet alakítanak ki. A hálólét mint a természeti és társadalmi létet követő harmadik emberi létszféra örökli a korábbi létszférák értékvilágának számos meghatározottságát.

Kulcsszavak: internet, internetfilozófia, hálólét, kiberkultúra, saját világok konstrukciója

Balázs Zoltán

Konzervativizmus és információs társadalom

A szerző álláspontja szerint a modern információs társadalom nem hozott magával teljesen új problémákat, mivel az ebben a fogalomkörben felvetett jellegzetes kérdések gyakorlatilag egyidősek a nyugati civilizációval. Ennélfogva a konzervatív gondolkodás számára is jól ismert, klasszikus kérdésekről van szó, tehát semmiképpen sem igaz, hogy a konzervatív felfogás számára az információs társadalom elvileg is új kihívást jelent. Mindezt a tanulmány a konzervatívok szemében általában kiemelten fontos négy kérdéskör, a hagyomány, a rend, a funkció és a tudás (a tudomány) jelenségcsoportjainak elemzésével támasztja alá. Az igazi konzervatív gondolkodás semmiképpen sem ellenséges vagy gyanakvó az információs technológiák fejlődésével és terjedésével szemben. Mivel lényeges társadalmi változások *nem* rajzolódnak ki a horizonton, a szerző következtetése szerint fennmaradnak a klasszikus kérdések és érvényesek a klasszikus válaszok is.

Kulcsszavak: konzervativizmus, információs társadalom, hagyomány, rend, funkció, tudás

Horkay Hörcher Ferenc

Prudencia, kairosz, decorum

A konzervativizmus időszemléletéről

Az információs társadalomra jellemző az idővel kapcsolatos elképzeléseink elbizonytalanodása, felborulása. E jelenség kísérő tünete egy hamis dichotómia megjelenése a politikai filozófiában, ami szembeállítja a múltba révedő konzervativizmust és a jövőre orientált baloldaliságot. A dolgozat - Tiziano „A prudencia allegóriája” című képének elemzését felhasználva – amellyel érvel, hogy a konzervatív szemléletet sokkal jobban jellemzi az a fogalmi „bokor”, amely az antik *kairosz*, *prudencia* és *decorum* fogalmakkal írható körül, s amely az idődimenziók közül egyiket sem tekint kiemeltnek. Az érvelés során a szerző történeti és analitikus érveket sorol fel, s végül arra a konklúzióra jut, hogy a gyakorlati okosság erénye igen kifinomult "időérzéssel" párosul, ami nem merül ki a múlt fetisizálásban.

Kulcsszavak: konzervativizmus, idő, politikai filozófia, prudencia, kairosz, decorum, gyakorlati okosság, Tiziano

OLVASÁS KÖZBEN

Faragó Péter

Nagy Elmélet helyett

„Az információs társadalom dimenziói” címmel a Gondolat-Infonia kiadásában megjelent tanulmánykötetről készült recenzió a könyvnek nemcsak tartalmi, hanem formai jellemzőit is értékeli. A szerkesztő az információs társadalom magyar nyelvű szakirodalmából válogatott. Jól sikerült és tudományosan gyengén megalapozott művek egyaránt olvashatók a tematikailag egyébként jól szerkesztett kötetben. A Nagy Elméletek iránti vágy ismét lázba hozott egyes társadalomkutatókat, de e cél elérésére a közeljövőben – a kötet összes erényét figyelembe véve is – aligha van lehetőség.

Maren Hartman

Mobil megértés

Kristóf Nyíri (szerk.), *Mobile Understanding: The Epistemology of Ubiquitous Communication*, Bécs: Passagen, 2006.

A mobil kommunikációval kapcsolatos filozófiai értekezések jól ismert szerzője és számos kötet szerkesztője, Nyíri Kristóf nemrégiben adta közre a „*Mobile Understanding: The Epistemology of Ubiquitous Communication*” című kötetet. Az esszégyűjtemény megpróbál új és kevésbé felhasznált-központú szemszögből közelíteni a „mindenütt jelen levő kommunikáció” témájához, s gyakran jár sikerrel. Megéri elolvasni ezt a könyvet – nem csupán a mobil kommunikáció kutatóinak, hanem mindazoknak, akiket a jelenlegi társadalmi változások *általában* érdekelnek. Azáltal, hogy néha zavarba ejtő, gyakran provokatív és minden esetben kétségtelenül gondolatébresztő ismeretelméleti tanulmányokat közöl, a kötet jelentősen gazdagítja a téma irodalmát és nagymértékben hozzájárul a szakterület dinamikus fejlődéséhez.

Benedetti Gábor

Az informatikai robbanás bővületében

Thomas L. Friedman: *És mégis lapos a Föld*
(A XXI. század rövid története)

Thomas L. Friedman magyarul nemrég megjelent könyve, az „*És mégis lapos a Föld*” informatikai érdeklődésű, ám laikus olvasók számára bizonyára érdekes olvasmány. Ugyanakkor az informatikában és számítástechnikában jártas olvasók számára nyilván kevesebbet nyújtanak a néha kissé iskolás hangvétellel közölt alapfokú ismeretek. Másfelől, ugyan bárki számára élvezetes lehet bizonyos statisztikai adatok megismerése a jórészt az informatikai robbanással összefüggő gazdasági változásokkal kapcsolatban, az ezek alapján levont általános elméleti következtetéseket meglehetősen óvatosan kell kezelni. Ennek az az oka, hogy Friedman leplezetlenül elfogultan és *alapvetően egyoldalúan közelít a globalizáció problémájához*. Sem politikai nézeteit, sem az amerikai gazdaságért érzett aggodalmát nem rejti véka alá – és ennél is sokkal fontosabb, hogy *a globalizáció szinte valamennyi kérdését az informatikai robbanás háttérfeltételeként, mellékhatásaként vagy következményeként tárgyalja*.

KUTATÁSI JELENTÉS

Pándi Boglárka – Takács Gyula:

Mennyiség, eloszlás és minőség – helyzetkép az eMagyarország pontokról 2006 tavaszán

A Kopint-Datorg zRt. 2006 tavaszán az Informatikai és Hírközlési Minisztérium megbízásából kutatást végzett, a kialakított eMagyarország Pontok (eMoP-ok) támogatási rendszerének alátámasztására. Az Európai Unió irányelvei értelmében az ilyen típusú közösségi internet-hozzáférési pontok (*Public Internet Access Points, PIAPs*) – mint a kohézió több szinten ható eszközei – nem veszítettek jelentőségükből. A külföldi gyakorlatból leginkább azoknak az országoknak (pl. Észtországnak és Szlovéniának) a politikája tanulságos számunkra, ahol a PIAP-okat átfogó, a készségeket és a tartalomszolgáltatást egyaránt felölelő koncepció alapján hozták létre és fejlesztették. Az eMagyarország Pontok elég jól – a fejletlenebb térségeknek kedvezve – lefedik az ország egész területét, számuk elegendőnek látszik. Ugyanakkor ez a hálózat az infrastruktúra, a fenntarthatóság, a szolgáltatás-kínálat és a kereslet tekintetében is igen heterogén képet mutat. A legnagyobb problémát a lehetőségek nem megfelelő kihasználása jelenti.

Kulcsszavak: digitális szakadék, kohézió, közösségi internethozzáférés, PIAP, tudáslapú társadalom, eMagyarország pont

KONFERENCIA BESZÁMOLÓ

Csótó Mihály

Az állatorvosi ló – kórisme és terápia

Kollányi Bence

Médiaművészet az egyszerűség nevében

Pintér Róbert

Társadalmi informatika – információs társadalom mindenkinek?

társadalom szakmai napok.